

Bản tin pháp lý

Tháng 2/2005

Nội dung

Sở hữu công nghiệp	2
Pháp luật về bảo hộ phần mềm máy tính.....	2
Các lĩnh vực khác:	4
Thương mại.....	4
Kế toán - Kiểm toán.....	4
Tài chính.....	4
Ngân hàng.....	5
Lao động.....	5
Giao thông.....	5
Xây dựng.....	5
Công nghiệp-chuyển giao công nghệ.....	5
Giáo dục.....	6
Bảo hiểm.....	6
Văn bản khác.....	6
Địa chỉ Liên hệ	7

Bản tin pháp lý này được phát hành cho khách hàng của chúng tôi và những người quan tâm. Các thông tin trong Bản tin này chỉ để tham khảo. Chúng tôi đề nghị Quý khách hàng và độc giả nên tham khảo ý kiến chuyên môn đối với các vấn đề cụ thể. Xin hãy liên hệ trực tiếp tới các văn phòng của chúng tôi hoặc những người có tên tại cuối Bản tin này.

Bản tin pháp lý này có trên trang Web của chúng tôi tại www.vision-associates.com

© 2005. Bản quyền của Công ty Vision & Associates.

Sở hữu công nghiệp

Pháp luật về bảo hộ phần mềm máy tính

Nguyễn Như Hoa

Cũng như tại hầu hết các quốc gia khác, phần mềm máy tính được coi là một tác phẩm theo luật Việt Nam và do đó nó là đối tượng bảo hộ của pháp luật về quyền tác giả.

Cụ thể là, phần mềm máy tính được liệt kê trong danh mục các tác phẩm được Nhà nước bảo hộ quyền tác giả là tác phẩm văn học, nghệ thuật và khoa học (theo Điều 747 Bộ Luật Dân Sự). Mặc dù thuật ngữ "phần mềm máy tính" không được định nghĩa một cách cụ thể trong BLDS, nhưng Nghị định 76-CP hướng dẫn một số điều về quyền tác giả trong BLDS, đã định nghĩa phần mềm máy tính bao gồm các chương trình máy tính, tài liệu mô tả chương trình, tài liệu hỗ trợ, cơ sở dữ liệu.

Theo quy định của BLDS, chủ sở hữu quyền tác giả đối với phần mềm máy tính bao gồm tác giả (hoặc đồng tác giả) là người trực tiếp sáng tạo ra phần mềm máy tính, hoặc tổ chức, cá nhân giao nhiệm vụ cho hoặc ký hợp đồng sáng tạo với tác giả, hoặc người thừa kế của tác giả, hoặc những người nhận quyền tác giả từ các chủ thể trên, hoặc Nhà nước trong trường hợp không xác định được tác giả của phần mềm máy tính.

Liên quan đến thời hạn bảo hộ, phần mềm máy tính được bảo hộ kể từ thời điểm được sáng tạo dưới một hình thức vật chất nhất định, bất kể nó được công bố hoặc đăng ký hay chưa, trong suốt cuộc đời tác giả và 50 năm kể từ ngày tác giả chết.

Luật sở hữu trí tuệ Việt Nam quy định rằng tác giả phần mềm máy tính là người nước ngoài có thể được bảo hộ phần mềm máy tính ở Việt Nam nếu tác phẩm của họ lần đầu tiên được công bố, xuất bản ở Việt Nam, hoặc được tạo ra và thể hiện dưới một hình thức nhất định ở Việt Nam. Ngoài ra, hiện nay, Việt Nam đã là thành viên của Công ước Berne, điều đó có nghĩa là các tác giả hoặc chủ sở hữu nước ngoài cũng được bảo hộ quyền tác giả đối với phần mềm máy tính ở Việt Nam nếu tác giả của phần mềm máy tính là công dân hoặc thường trú tại một trong những nước thành viên của Công ước Berne, hoặc tác phẩm của họ được công bố lần đầu tiên ở một nước thành viên, hoặc tuyên bố đồng thời ở một nước không phải thành viên của Công ước Berne và một nước thành viên của Công ước Berne.

Chuyển giao quyền tác giả

Quyền tác giả liên quan đến phần mềm máy tính là quyền độc quyền của tác giả đối với tác phẩm do mình sáng tạo ra. Nó bao gồm các quyền "công bố, phổ biến tác phẩm dưới hình thức xuất bản, tái bản, sao chép tác phẩm, biểu diễn, trưng bày, triển lãm, nhập khẩu, phân phối tác phẩm hoặc bản sao tác phẩm bằng cách bán, cho thuê hoặc bằng cách khác"; "cho phép người khác sử dụng tác phẩm của mình dưới hình thức sao

chép, dịch, phóng tác, chuyển thể" và "bảo vệ sự toàn vẹn của tác phẩm và cho phép người khác sửa đổi nội dung tác phẩm".

Do đó, hành vi vi phạm quyền tác giả đối với phần mềm máy tính được hiểu là bất kỳ người nào không được sự cho phép của tác giả hoặc không được chủ sở hữu tác phẩm cấp li-xăng, thực hiện một trong những hành vi nêu trên liên quan đến phần mềm máy tính mà chủ sở hữu có quyền độc quyền trên đó.

Khi xảy ra hành vi xâm phạm, tác giả hoặc chủ sở hữu phần mềm máy tính có quyền yêu cầu người có hành vi xâm phạm hoặc cơ quan nhà nước có thẩm quyền buộc người đó phải chấm dứt hành vi xâm phạm, xin lỗi, cải chính công khai và bồi thường thiệt hại.

Việc xử lý hành vi xâm phạm quyền tác giả đối với phần mềm máy tính sẽ được thực hiện theo thủ tục hành chính thông qua Cơ quan Thanh tra Văn hoá Thông tin hoặc Cơ quan Hải quan; hoặc theo các thủ tục dân sự và hình sự tại Toà Dân sự hoặc Toà Hình sự.

Tại Việt Nam, việc xử lý các hành vi xâm phạm quyền tác giả này nên được thực hiện theo các bước sau: (i) xác định hành vi xâm phạm; (ii) đánh giá hành vi xâm phạm để thu thập các chứng cứ về việc xâm phạm quyền tác giả; (iii) xác định các bên xâm phạm; (iv) thu thập các chứng cứ về quyền tác giả của mình; (v) viết thư khuyến cáo; (vi) tiến hành thủ tục hành chính, dân sự hoặc xử lý hình sự.

Khi nộp đơn khiếu nại, nguyên đơn có nghĩa vụ chứng minh rằng mình là chủ sở hữu đối với phần mềm máy tính. Do đó, việc đăng ký quyền tác giả tại Cục Bản quyền được khuyến khích thực hiện.

BLDS có quy định một số trường hợp giới hạn sử dụng quyền tác giả. Ví dụ như việc sử dụng nhằm mục đích bình luận hoặc minh họa, sử dụng nhằm mục đích giảng dạy hoặc kiểm tra kiến thức trong nhà trường, nhằm mục đích viết báo, dùng trong chương trình phát thanh truyền hình, phim tài liệu v.v.. miễn là việc sử dụng đó không ảnh hưởng tới việc khai thác bình thường tác phẩm và không xâm hại đến các quyền lợi khác của chủ sở hữu tác phẩm. Tuy nhiên, việc sao chép phần mềm máy tính để sử dụng riêng không được pháp luật cho phép.

Trong tương lai, hoạt động thực thi quyền tác giả đối với phần mềm máy tính ở Việt Nam sẽ gặp phải những thách thức to lớn do sự phát triển nhanh chóng trong lĩnh vực công nghệ thông tin, khiến cho việc sao chép phần mềm máy tính được thực hiện một cách dễ dàng. Sự lan tràn của hành vi xâm phạm này đã cản trở sự phát triển của ngành công nghệ cao ở Việt Nam.

Các lĩnh vực khác:

Thương mại

- Ngày 01/02/2005, Bộ trưởng Bộ Thương mại đã ban hành Quyết định số 0161/2005/QĐ-BTM ban hành Quy chế bảo vệ bí mật nhà nước trong ngành Thương mại.
- Ngày 03/02/2005, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 13/2005/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung Danh mục hàng hoá và thuế suất thuế nhập khẩu của Việt Nam để thực hiện Hiệp định ưu đãi thuế quan có hiệu lực chung (CEPT).

Kế toán - Kiểm toán

- Ngày 18/01/2005, Bộ trưởng Bộ Tài chính đã ban hành Quyết định số 03/2005/QĐ-BTC về việc ban hành và công bố sáu chuẩn mực kiểm toán Việt Nam (đợt 6).
- Ngày 02/02/2005, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam đã ban hành Quyết định số 121/2005/QĐ-NHNN ban hành Quy chế về kiểm toán độc lập đối với các tổ chức tín dụng.
- Ngày 07/02/2005, Bộ Tài chính và Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội đã ban hành Thông tư liên tịch số 13/2005/TTLT-BTC-BLĐTBXH hướng dẫn một số quy định đối với kế toán trưởng và phụ trách kế toán trong các tổ chức hoạt động kinh doanh.

Tài chính

- Quyết định số 06/2005/QĐ-BTC ngày 18/01/2005 của Bộ Tài chính về việc ban hành Quy chế tính giá tài sản, hàng hoá, dịch vụ.
- Quyết định số 09/2005/QĐ-BTC ngày 21/01/2005 của Bộ Tài chính về việc phát hành trái phiếu Chính phủ đợt III năm 2005 để đầu tư một số công trình giao thông, thuỷ lợi quan trọng của đất nước.
- Ngày 27/01/2005, Bộ Tài chính ban hành Quyết định số 335/2005/QĐ-BTC về việc công bố công khai dự toán ngân sách nhà nước năm 2005.
- Ngày 02/02/2005, Bộ Tài chính đã ban hành Thông tư số 10/2005/TT-BTC hướng dẫn thực hiện quy chế công khai tài chính đối với việc phân bổ, quản lý sử dụng vốn đầu tư xây dựng cơ bản thuộc nguồn vốn ngân sách Nhà nước.
- Ngày 04/02/2005, Bộ Tài chính đã ban hành Thông tư số 12/2005/TT-BTC hướng dẫn sửa đổi, bổ sung Thông tư số 81/2004/TT-BTC ngày 13/8/2004 hướng dẫn thi

hành Nghị định số 147/2004/NĐ-CP ngày 13/7/2004 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành Pháp lệnh thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao.

Ngân hàng

- Quyết định số 127/2005/QĐ-NHNN ngày 03/02/2005 của Ngân hàng Nhà nước về việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy chế cho vay của tổ chức tín dụng đối với khách hàng ban hành theo Quyết định số 1627/2001/QĐ-NHNN.

Lao động

- Ngày 28/01/2005, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội đã ban hành Thông tư số 12/2005/TT-BLĐTBXH hướng dẫn xử phạt vi phạm hành chính về hành vi vi phạm pháp luật lao động.

Giao thông

- Ngày 27/01/2005, Chính phủ ban hành Nghị định số 09/2005/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông đường thủy nội địa.

Xây dựng

- Ngày 21/01/2005, Bộ Xây dựng đã ban hành Thông tư số 01/2005/TT-BXD hướng dẫn thi hành một số điều của Nghị định số 126/2004/NĐ-CP ngày 26/5/2004 của Chính phủ về xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động xây dựng, quản lý công trình hạ tầng đô thị và quản lý, sử dụng nhà.
- Nghị định số 08/2005/NĐ-CP ngày 24/01/2005 của Chính phủ về quy hoạch xây dựng.
- Quyết định số 27/2005/QĐ-TTg ngày 31/01/2005 của Thủ tướng Chính phủ về Danh mục bí mật Nhà nước độ Tối mật của ngành Xây dựng.
- Ngày 07/02/2005, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 16/2005/NĐ-CP về quản lý dự án đầu tư xây dựng công trình.

Công nghiệp-chuyên giao công nghệ

- Quyết định số 31/2005/QĐ-TTg ngày 07/02/2005 của Thủ tướng Chính phủ về Danh mục bí mật Nhà nước độ Tối mật của ngành Công nghiệp.
- Nhằm hướng dẫn thi hành các quy định tại Chương III, phần thứ sáu của Bộ Luật Dân sự năm 1995 và thay thế Nghị định số 45/1998/NĐ-CP, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 11/2005/NĐ-CP ngày 02/02/2005, quy định chi tiết về chuyển giao công nghệ.

Giáo dục

- Quyết định số 32/2005/QĐ-TTg ngày 07/02/2005 của Thủ tướng Chính phủ về Danh mục bí mật nhà nước độ Tối mật trong ngành Giáo dục và đào tạo.

Bảo hiểm

- Quyết định số 109/2005/QĐ-BCA(11) ngày 01/02/2005 của Bộ Công an về Danh mục nhà nước độ Mật của ngành Bảo hiểm xã hội.

Văn bản khác

- Nghị định số 05/2005/NĐ-CP ngày 18/01/2005 của Chính phủ về việc bán đấu giá tài sản.
- Ngày 19/01/2005, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 06/2005/NĐ-CP về việc lập và hoạt động của văn phòng đại diện của các tổ chức hợp tác, nghiên cứu của nước ngoài tại Việt Nam.
- Ngày 04/02/2005, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 14/2005/NĐ-CP về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực thống kê.

Địa chỉ Liên hệ

Trụ sở Hà Nội

Phạm Nghiêm Xuân Bắc
Giám đốc
Phạm Minh Hải
Phó Giám đốc, Phụ trách tư vấn
Lê Quỳnh Anh
Luật sư
Lê Thị Kim Dung
Luật sư Sở hữu Trí tuệ

Phòng 2, Tầng 1, Trung tâm Quốc tế
17 Ngô Quyền, Hà Nội, Việt Nam
Điện thoại: 84-4 934-0629 / 824-1623 - Fax: 84-4 934-0631
E-mail: vision@hn.vnn.vn

Chi nhánh tại TP HCM

Đặng Thế Đức
Phó Giám đốc
Phòng 8A1, Tầng 8, Toà Nhà Hán Nam
65 Nguyễn Du, Quận 1, TP Hồ Chí Minh, Việt Nam
Điện thoại: 84-8 823-6495 / 823-6501 - Fax: 84-8 823-6496
E-mail: hcmvision@hcm.vnn.vn

www.vision-associates.com